

KI-LÔ-GAM

(2 tiết)

A. Mục tiêu

1. Kiến thức, kĩ năng:

- Nhận biết đơn vị đo khối lượng: ki-lô-gam; tên gọi, kí hiệu.
- Làm quen với một số loại cân, quả cân và cách cân.
- Cảm nhận được độ lớn của 1 kg (mức độ nặng, nhẹ).
- Xác định vật nặng hơn, nhẹ hơn so với 1 kg.
- Thực hiện các phép tính cộng, trừ với đơn vị đo khối lượng ki-lô-gam.
- GQVĐ đơn giản liên quan đến đo khối lượng.

2. Năng lực chú trọng: tư duy và lập luận toán học; sử dụng công cụ, phương tiện học toán; giải quyết vấn đề toán học; giao tiếp toán học.

3. Tích hợp: Toán học và cuộc sống.

Phẩm chất: trung thực.

B. Thiết bị dạy học

GV: Cân đĩa, cân đồng hồ, cân sức khỏe và các quả cân 1 kg; 2 kg; 5 kg.

HS: một số đồ vật (hộp sữa, bình nước, ...).

C. Các hoạt động dạy học chủ yếu

BÀI HỌC VÀ THỰC HÀNH

1. Giới thiệu đơn vị đo khối lượng (ki-lô-gam) và dụng cụ đo khối lượng (các loại cân)

a) Tạo tình huống: nhu cầu xuất hiện đơn vị đo chuẩn

GV tạo tình huống: Cho HS xác định vật nào nặng hơn, vật nào nhẹ hơn.

Ví dụ: – Yêu cầu HS cầm hai vật để xác định cái nào nặng hơn? Cái nào nhẹ hơn?

+ Hộp bút và quyển sách;

+ Hai cái cặp của hai bạn bất kì trong lớp.

GV đưa vào tình huống: Hai cái cặp giống nhau, khó phân biệt cặp nào nặng hơn, cặp nào nhẹ hơn. Vậy để biết mỗi vật nặng bao nhiêu chúng ta phải cân vật đó. Ta cần đến một đơn vị đo khối lượng. Đó là đơn vị ki-lô-gam.

b) Giới thiệu đơn vị đo khối lượng ki-lô-gam

– **Tên gọi:** ki-lô-gam.

Ki-lô-gam là một đơn vị đo khối lượng (cả thế giới đều dùng).

HS đọc: ki-lô-gam (nhiều lần).

– **Kí hiệu:** ki-lô-gam viết tắt là kg, đọc là ki-lô-gam.

Cho hai HS nhìn vào SGK đọc phần bài học trong khung.

Bài 1: HS viết và đọc trên bảng có nền kẻ ô: 1 dòng kg, 1 kg, 5 kg, 12 kg.

– **Độ lớn:** GV yêu cầu HS nâng quả cân 1 kg trên một bàn tay và một bàn tay còn lại nâng một hộp sữa (bình nước, ...) để cảm nhận độ lớn của 1 ki-lô-gam.

2. Giới thiệu cái cân, quả cân và cách cân

a) GV giới thiệu cách cân đối với từng loại cân

– Cân đồng hồ (cân có mặt đồng hồ): Đặt vật cần cân lên đĩa cân; nhìn kim đồng hồ để xác định khối lượng của vật đó.

– Cân đĩa (cân có 2 đĩa cân): Đặt vật cần cân vào một đĩa; đĩa còn lại đặt quả cân. Khi cân thăng bằng (kim giữa 2 đĩa cân nằm tại vạch chính giữa); cộng tất cả khối lượng trên các quả cân ta sẽ xác định được khối lượng của vật cần cân.

b) Thực hành đo

Bài 2: HS thực hành cân theo mẫu và sử dụng ngôn ngữ diễn đạt

– HS nhìn hình vẽ trong SGK để xác định khối lượng của mỗi vật theo đơn vị ki-lô-gam

– Yêu cầu HS nêu kết quả. Ví dụ: Chai nước 1 lít nặng 1 kg. Xô gạo nặng 5 kg. Cái cặp nặng 3 kg; 3 quyển sách và 4 hộp sữa nặng 3 kg; Bạn An nặng 30 kg.

LUYỆN TẬP

Bài 1: Hoạt động cá nhân

– GV gợi ý cho HS nhìn hình vẽ trong SGK để xác định quả nào nặng hơn hay nhẹ hơn so với 1 kg?

+ **Hình thứ 1:** Cho thấy đĩa cân bị lệch về phía quả đu đủ → như vậy quả đu đủ nặng hơn 1 kg.

+ **Hình thứ 2:** Cho thấy đĩa cân bị lệch về quả cân 1 kg → như vậy quả xoài nhẹ hơn 1 kg.

– GV khuyến khích HS giải thích cách chọn câu nào đúng, câu nào sai?

a) Sai – Vì đĩa cân bị lệch về phía quả đu đủ.

b) Đúng – Vì đĩa cân bị lệch về phía quả cân 1 kg.

c) Đúng – Vì quả đu đủ nặng hơn 1 kg, còn quả xoài nhẹ hơn 1 kg.

d) Sai – Vì quả xoài nhẹ hơn 1 kg; quả đu đủ nặng hơn 1 kg.

Bài 2: (Hoạt động cá nhân)

HS thực hiện các phép tính có kèm tên đơn vị đo ki-lô-gam đã học.

Bài 3: Hoạt động nhóm đôi

a) – HS làm việc cá nhân; sau đó trao đổi nhóm đôi.

– Khi sửa, GV khuyến khích HS trình bày cách làm.

Ví dụ:

+ Hai đĩa cân đang ở vị trí thăng bằng. Như vậy: $2\text{ kg} + \text{con gà} = 5\text{ kg}$.

Nên con gà nặng $5\text{ kg} - 2\text{ kg} = 3\text{ kg}$.

+ Hai đĩa cân thăng bằng. Nếu thay quả cân 5 kg bằng quả cân 2 kg và quả cân 3 kg thì hai đĩa cân sẽ có: $2\text{ kg} + 3\text{ kg} = 2\text{ kg} + \text{con gà}$. Cùng bớt quả cân 2 kg thì sẽ cho biết con gà nặng 3 kg.

– GV rút ra kết luận và chọn phép tính đúng: $5 - 2 = 3$. Trả lời: Con gà nặng 3 kg.

b) – HS làm việc cá nhân; sau đó trao đổi nhóm đôi.

– Khi sửa bài, GV khuyến khích HS diễn đạt cách làm.

Ví dụ:

+ Trước tiên xác định con mèo nặng mấy ki-lô-gam? (2 kg)

+ Con chó nói: “Tôi nặng hơn cậu 3 kg”. Vậy con chó nặng: $2\text{ kg} + 3\text{ kg} = 5\text{ kg}$.

+ Phép tính: $2 + 3 = 5$.

+ Trả lời: Con chó nặng 5 kg.

– GV nhận xét và kết luận.

CỦNG CỐ

GV có thể nói một số nội dung:

– Các vật xung quanh ta có vật nặng, vật nhẹ.

– Để biết chính xác vật nào nặng hơn, vật nào nhẹ hơn hay nặng bằng nhau, người ta phải cân. Cân còn giúp ta biết vật đó nặng bao nhiêu ki-lô-gam.

– Ki-lô-gam là một đơn vị đo khối lượng.

– Tính trung thực khi sử dụng cân.

Hoạt động thực tế

Khi soạn cặp đi học, HS cân lại chiếc cặp của mình để khi vào lớp trao đổi với các bạn cùng tổ xem cặp mỗi bạn nặng bao nhiêu ki-lô-gam; từ đó xác định được bạn nào mang cặp nhẹ nhất, cặp bạn nào nặng nhất.